

Strasburg, dnia 22.11.2016 r.
COM(2016) 739 final

**KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Kolejne kroki w kierunku zrównoważonej przyszłości Europy

Europejskie działania na rzecz zrównoważonego rozwoju

{SWD(2016) 390 final}

1. WPROWADZENIE: ZAANGAŻOWANIE UE NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Zrównoważony rozwój od dawna był priorytetem w ramach procesu integracji europejskiej. W traktatach UE uwzględnione zostały jego wymiary: gospodarczy, społeczny i środowiskowy, które należy rozpatrywać łącznie. UE jest zaangażowana w rozwój zaspokajający obecne potrzeby bez ograniczania możliwości zaspokajania potrzeb przyszłych pokoleń. Istotą zrównoważonego rozwoju jest godne życie dla wszystkich na naszej planecie, na które składają się dobrobyt i wydajna gospodarka, pokojowe społeczeństwa, włączenie społeczne i odpowiedzialność za środowisko.

W dzisiejszych czasach społeczeństwa europejskie stoją przed wieloma wyzwaniami związanymi ze zrównoważonym rozwojem – od bezrobocia wśród ludzi młodych po starzenie się społeczeństwa, zmianę klimatu, zanieczyszczenie, zrównoważoną energię i migrację. Musimy sprostać bieżącym wyzwaniom i przygotować się na przyszłość, reagując na tempo i złożoność zmian globalnych, a także na potrzeby rosnącej populacji na świecie. Aby zachować europejski model społeczny i spójność społeczną, konieczne jest inwestowanie w osoby młode, pobudzanie trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, rozwiązanie problemu nierówności i odpowiednie zarządzanie migracją. Prowadzenie odpowiedzialnej polityki budżetowej i wdrażanie reform wzmocni zrównoważony charakter systemu opieki zdrowotnej i systemu emerytalnego. Dla zachowania kapitału naturalnego decydujące znaczenie ma przyspieszenie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, odporną na zmianę klimatu, zasobooszczędną, o obiegu zamkniętym. Aby te wyzwania mogły stać się szansą na powstanie nowych przedsiębiorstw i nowych miejsc pracy, konieczne jest silne zaangażowanie w badania i innowacje.

UE ma mocną pozycję wyjściową i duże doświadczenie oraz odznacza się wysokim poziomem rozwoju gospodarczego, spójnością społeczną, społeczeństwami demokratycznymi i zaangażowaniem na rzecz zrównoważonego rozwoju, które jest mocno zakorzenione w Traktatach europejskich¹. Traktat o Unii Europejskiej² zobowiązuje Unię do zapewnienia spójności między różnymi dziedzinami jej działań zewnętrznych oraz ich spójności z innymi politykami.

W ramach kadencji obecnej Komisji zrównoważony rozwój jest uwzględniany w kluczowych projektach przekrojowych, a także w politykach i inicjatywach sektorowych. Jeśli chodzi o dotychczasowe działania – w 2001 r. przyjęto strategię UE na rzecz zrównoważonego rozwoju³, w 2006 r. zmieniono ją⁴, a w 2009 r. przeprowadzono jej przegląd⁵. Od 2010 r. zrównoważony rozwój jest uwzględniony w strategii „Europa 2020”⁶, potwierdzonej przez obecną Komisję, a opracowanej z myślą o edukacji i innowacji („inteligentny”), niskim poziomie emisji dwutlenku węgla, odporności na zmiany klimatu i wpływie na środowisko („trwały”) oraz o tworzeniu miejsc pracy i ograniczeniu ubóstwa („sprzyjający włączeniu społecznemu”).

---

¹ Artykuł 3 ust. 5 i art. 21 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE).

² Artykuł 21 ust. 3 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej.

³ COM(2001) 0264 final.

⁴ Rada Europejska dok. 10917/06.

⁵ COM(2009) 400 final.

⁶ COM(2010) 2020 final.

1.1 Program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 oraz cele zrównoważonego rozwoju

Na całym świecie rok 2015 upłynął pod znakiem zrównoważonego rozwoju. W dniu 25 września 2015 r. podczas 70. Zgromadzenia Ogólnego ONZ światowi liderzy przyjęli nowe globalne ramy zrównoważonego rozwoju: program działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 (zwany dalej „programem działań”)⁷, u którego podstaw leżą cele zrównoważonego rozwoju. W tym samym roku przyjęto również porozumienie klimatyczne z Paryża (COP21)⁸, program działań z Addis Abeby⁹ – jako nieodłączny element programu działań – oraz ramy z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych¹⁰.

Unia Europejska odegrała istotną rolę w kształtowaniu światowego programu działań, który jest całkowicie zgodny z europejską wizją i stał się światowym planem działania na rzecz globalnego zrównoważonego rozwoju. Program działań stanowi zobowiązanie do zlikwidowania ubóstwa i osiągnięcia zrównoważonego rozwoju na całym świecie do 2030 r. oraz zapewnienia, aby nikt nie został pominięty. 17 celów zrównoważonego rozwoju i 169 związanych z nimi wartości docelowych ma charakter globalny; są one powszechnie obowiązujące i powiązane ze sobą nawzajem. Wszystkie kraje – zarówno rozwinięte, jak i rozwijające się – są współodpowiedzialne za osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju. Program działań łączy w wyważony sposób trzy wymiary zrównoważonego rozwoju – gospodarczy, społeczny i środowiskowy – i jest pierwszym wyrazem międzynarodowego konsensusu co do tego, że takie wartości jak pokój, bezpieczeństwo, sprawiedliwość dla wszystkich oraz włączenie społeczne nie tylko mają być osiągnięte indywidualnie, ale też muszą się nawzajem wzmacniać.

Program działań opiera się na globalnym partnerstwie obejmującym wszystkie zainteresowane strony, wymaga wykorzystania wszystkich środków służących wdrażaniu i ścisłego monitorowania oraz mechanizmu przeglądu, aby zapewnić postępy i rozliczalność. 17 celów zrównoważonego rozwoju wyznacza jakościowe i ilościowe cele na kolejnych 15 lat, tak abyśmy mogli przygotować się na przyszłość, dążąc do godności ludzkiej, stabilności, zdrowej planety, sprawiedliwego i odpornego społeczeństwa i prosperujących gospodarek. Cele te pomagają w kierowaniu procesem konwergencji państw członkowskich, społeczeństw i reszty świata.

1.2 Kolejne działania mające zapewnić Europie zrównoważoną przyszłość

UE jest zdeterminowana, aby pełnić rolę prekursora we wdrażaniu programu działań oraz celów zrównoważonego rozwoju we współpracy z państwami członkowskimi zgodnie z zasadą pomocniczości. Program działań będzie przyczyniał się do stosowania zintegrowanego podejścia w ramach działań zewnętrznych Unii i jej innych polityk, a ponadto będzie sprzyjał spójności wszystkich instrumentów finansowych UE.

---

⁷ Rezolucja ONZ A/RES/70/1.

⁸ Decyzja ONZ -/CP.21, przyjęcie porozumienia paryskiego.

⁹ Rezolucja ONZ A/RES/69/313.

¹⁰ Przyjęte w dniu 18 marca 2015 r. podczas trzeciej światowej Konferencji na temat ograniczenia ryzyka klęsk żywiołowych w Sendai w Japonii.

Realizacja programu działań przez UE będzie przebiegała dwutorowo. Pierwszy kierunek prac, przedstawiony w niniejszym komunikacie, polega na całkowitym zintegrowaniu celów zrównoważonego rozwoju w ramach polityki europejskiej z priorytetami obecnej Komisji, na podstawie oceny bieżącej sytuacji i określenia najistotniejszych trudności w zakresie zrównoważonego rozwoju. W ramach drugiego kierunku zostanie zainicjowana dogłębna analiza dalszego opracowywania naszej długoterminowej wizji oraz głównych punktów polityki sektorowej po 2020 r. w ramach przygotowania do długoterminowej realizacji celów zrównoważonego rozwoju. W ramach nowych wieloletnich ram finansowych po 2020 r. nastąpi również zmiana orientacji wkładów z budżetu UE na rzecz osiągnięcia długoterminowych celów UE.

2. REAKCJA NA PROGRAM DZIAŁAŃ NA SZCZEBLU EUROPEJSKIM

Program działań stwarza dla UE szansę na silne powiązanie obranego przez nią strategicznego kierunku z globalnymi wysiłkami na rzecz budowania zrównoważonej przyszłości, które Unia ukształtowała wspólnie ze swoimi partnerami. Cele zrównoważonego rozwoju są już realizowane w ramach wielu polityk UE, a także zostały włączone do wszystkich 10 priorytetów Komisji.

2.1 Identyfikacja polityk europejskich przyczyniających się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju

Pełny przegląd polityk i działań europejskich przyczyniających się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju wewnątrz UE i za pośrednictwem jej działań zewnętrznych przedstawiono w dokumencie roboczym służb Komisji dołączonym do niniejszego komunikatu. W odniesieniu do każdego z 17 celów zrównoważonego rozwoju podsumowano najistotniejsze działania podejmowane przez Unię Europejską.

Identyfikacja wykazała, że w ramach obecnych polityk UE realizuje wszystkie 17 celów. Strategia „Europa 2020” odgrywa ważną rolę w procesie realizacji szeregu celów zrównoważonego rozwoju. Chociaż Europa może wskazać dobre osiągnięcia i postępy w odniesieniu do wszystkich celów, to aby móc w pełni zrealizować program działań do 2030 r., potrzebuje sprawniejszej realizacji i dalszych ukierunkowanych działań we wszystkich dziedzinach.

Instrumenty stosowane w celu realizacji poszczególnych celów zrównoważonego rozwoju zależą również od sposobu podziału obowiązków między UE a państwa członkowskie.

Niektóre główne działania przyczyniające się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju na szczeblu UE obejmują:

w przypadku celu zrównoważonego rozwoju nr 1 „Wyeliminowanie ubóstwa we wszystkich jego przejawach na całym świecie” rola Unii Europejskiej w wymiarze wewnętrznym, zgodnie z zasadą pomocniczości, polega głównie na wspieraniu państw członkowskich w walce z ubóstwem, tak aby pomóc im w osiągnięciu głównego celu w odniesieniu do ubóstwa, określonego w strategii „Europa 2020”, mimo że z powodu kryzysu postępy w realizacji tego celu są mniejsze.

W przypadku celu zrównoważonego rozwoju nr 2 „Wyeliminowanie głodu, zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i lepszego wyżywienia oraz promowanie zrównoważonego

rolnictwa” w ramach zreformowanej wspólnej polityki rolnej (WPR) określono trzy cele, które są nadal bardzo istotne i stanowią priorytet programu działań: opłacalna produkcja żywności, zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny. Podobnie celem zreformowanej wspólnej polityki rybołówstwa jest przyczynianie się do zrównoważonego zaopatrzenia w żywność dzięki zrównoważonym połowom i działalności w sektorze akwakultury. Za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym UE wspiera działania państw członkowskich mające na celu zapewnienie osobom najbardziej potrzebującym wystarczającej ilości bezpiecznej i odżywczej żywności. Polityki te są uzupełniane działaniami w obszarze badań naukowych i innowacji w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego i żywienia, takimi jak „Żywność 2030”.

W przypadku celu zrównoważonego rozwoju nr 3 „Umożliwienie wszystkim życia w zdrowiu i propagowanie dobrostanu wszystkich ludzi w każdym wieku” UE uzupełnia działania państw członkowskich przepisami i innymi inicjatywami dotyczącymi zdrowia publicznego, systemów opieki zdrowotnej oraz problemów zdrowotnych związanych ze środowiskiem (obejmujących jakość powietrza, chemikalia i odpady). Zdrowie jest ważne dla samopoczucia poszczególnych osób oraz dla kształtowania zrównoważonej gospodarki, ponieważ jest kluczem do zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i wydajności rynku pracy¹¹. Komisja pomoże państwom członkowskim w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju, w szczególności celów dotyczących ograniczenia zgonów spowodowanych przewlekłymi chorobami, zapewnienia jakości opieki zdrowotnej, zwiększenia zdolności w zakresie zapobiegania globalnym zagrożeniom zdrowotnym i zarządzania nimi (w tym odporności na środki przeciwdrobnoustrojowe), wyeliminowania problemu HIV/AIDS i gruźlicy (oraz ograniczenia zapalenia wątroby), a także wdrażania postanowień Ramowej konwencji Światowej Organizacji Zdrowia o ograniczeniu użycia tytoniu.

W przypadku celu zrównoważonego rozwoju nr 4 „Zapewnienie równego dostępu do edukacji integracyjnej o wysokiej jakości i wspieranie możliwości uczenia się przez całe życie dla wszystkich ludzi” UE określiła główne cele strategii „Europa 2020” dotyczące liczby osób wcześniej kończących naukę oraz poziomu wykształcenia wyższego. Za pośrednictwem Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności, strategicznych ram na rzecz wzajemnego uczenia się i wymiany „ET 2020” oraz programu Erasmus+ UE ukierunkowuje swoje wysiłki na zapewnienie aktywnego wsparcia państwom członkowskim w zakresie poprawy jakości kształcenia i szkolenia w celu zagwarantowania szans osobom młodym.

W przypadku celu zrównoważonego rozwoju nr 5 „Zapewnienie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt” równouprawnienie płci jest ujmowane w ramach politycznych i prawnych UE od samego początku integracji europejskiej oraz opracowywane są nowe polityki w celu wyeliminowania utrzymującej się nierówności płci. Podobnie cel zrównoważonego rozwoju nr 10 „Zmniejszenie nierówności w obrębie państw i między nimi” stanowi sedno agendy społecznej i polityki spójności UE.

Ochrona środowiska ma kluczowe znaczenie dla jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń. Niektóre cele zrównoważonego rozwoju mają silny wymiar środowiskowy, w tym

---

¹¹ W mającej się pojawić wkrótce publikacji OECD/UE „Zdrowie i opieka zdrowotna w zarysie: Europa 2016 r.” wykazano, że chociaż średnie trwanie życia w UE wzrosło średnio o 7 lat od początku lat 90. XX wieku, nie odnotowano żadnego zwiększenia liczby lat zdrowego życia w wielu państwach UE.

cel zrównoważonego rozwoju nr 6 „Zapewnienie dostępności wody i systemów sanitarnych dla wszystkich oraz zapewnienie zrównoważonej gospodarki wodno-sanitarnej”, cel zrównoważonego rozwoju nr 14 „Zachowanie i zrównoważone wykorzystywanie oceanów, mórz i zasobów morskich z myślą o zrównoważonym rozwoju” oraz cel zrównoważonego rozwoju nr 15 „Ochrona, odnowa i promowanie zrównoważonego wykorzystania ekosystemów lądowych, zrównoważona gospodarka leśna, zwalczanie pustynnienia oraz zatrzymanie i odwrócenie procesu degradacji gruntów i utraty różnorodności biologicznej”. W ostatnich dekadach do poprawy stanu środowiska przyczyniły się przepisy prawa UE, w ramach których zapewniono wysoki poziom ochrony w takich obszarach jak jakość wody i ochrona przyrody. Przepisy dyrektywy ptasiej i siedliskowej chronią ekosystemy, a rozszerzenie sieci obszarów chronionych Natura 2000 do 18 % gruntów UE stanowiło duże osiągnięcie. Konieczne są dalsze wysiłki, aby osiągnąć cele UE, którymi są: wstrzymanie utraty bioróżnorodności do 2020 r. i odbudowa co najmniej 15 % zdegradowanych ekosystemów. Chociaż europejskie stada ryb w przeszłości były zagrożone z powodu przełowienia, obecnie wiele z nich odnawia się w wyniku wspólnej polityki rybołówstwa, która ma silne podstawy w wiedzy naukowej. W niedawno przyjętym wspólnym komunikacie dotyczącym międzynarodowego zarządzania oceanami¹² określono działania służące zapewnieniu bezpiecznych, czystych oceanów zarządzanych w zrównoważony sposób.

W obliczu szeregu nieustających wyzwań w obszarze kapitału naturalnego UE w coraz większym stopniu uzupełnia działania legislacyjne strategiami w innych obszarach polityki, których celem jest „Propagowanie zrównoważonych wzorców konsumpcji i produkcji”, czyli cel zrównoważonego rozwoju nr 12. W tym przypadku zasobooszczędność i działania w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym służą oddzieleniu wzrostu gospodarczego od wykorzystywania zasobów i degradacji środowiska. Zrównoważona konsumpcja będzie również wymagała stosowania polityk konsumenckich zwiększających świadomość i umożliwiających konsumentom podejmowanie świadomych decyzji przyczyniających się do zrównoważonego rozwoju.

W dziedzinie energii i klimatu – cel zrównoważonego rozwoju nr 7 „Zapewnienie przystępnych cenowo, niezawodnych, zrównoważonych i nowoczesnych dostaw energii dla wszystkich” i cel zrównoważonego rozwoju nr 13 „Pilne podjęcie działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i jej skutków” – UE wyznaczyła ambitne cele na 2030 r. dotyczące ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, poprawy efektywności energetycznej i zwiększenia udziału energii ze źródeł odnawialnych. Podjęto także zobowiązanie polityczne dotyczące przeznaczenia co najmniej 20 % budżetu UE na działania w dziedzinie klimatu. Komisja zaproponowała już sposób na ograniczenie emisji gazów cieplarnianych we wszystkich sektorach gospodarki¹³ i przedstawi wkrótce pakiet inicjatyw wspierających przejście na czystą energię. W ramach pakietu nacisk zostanie położony na osiągnięcie celów w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii z myślą o realizacji projektu unii energetycznej, a w szczególności ram polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030. Przyczyni się to do zwiększenia zatrudnienia i pobudzenia wzrostu gospodarczego oraz szybko wpłynie na zmianę sytuacji w gospodarce realnej.

W kontekście społeczno-gospodarczym celem strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu jest 75-

---

¹² JOIN(2016) 49 final.

¹³ COM(2016) 500.

procentowe zatrudnienie osób w wieku 20–64 lat, co przyczyni się do realizacji celu zrównoważonego rozwoju nr 8 „Propagowanie trwałego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego, pełnego i produktywnego zatrudnienia oraz godnej pracy dla wszystkich”. W 2015 r. i 2016 r. ożywienie na rynku pracy umacniało się, a większość wskaźników znacząco się poprawiła. W UE wskaźnik zatrudnienia (osób w wieku 20–64 lat) wzrósł w 2015 r. o 0,9 punktu procentowego, a w 2016 r. nadal rósł, osiągając w drugim kwartale poziom 71,1 %, a więc wyższy niż przed kryzysem w 2008 r., gdy wynosił on 70,3 % (w ujęciu rocznym)¹⁴. Choć dysproporcje na rynku pracy w państwach członkowskich maleją, to jednak pozostają znaczące w porównaniu z okresem sprzed kryzysu, a wyzwania dotyczące bezrobocia młodzieży i bezrobocia osób niepełnosprawnych są nadal aktualne w kilku państwach członkowskich.

W ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 9 „Budowanie odporności infrastruktury, promowanie sprzyjającego włączeniu społecznemu i zrównoważonego procesu uprzemysłowienia oraz wspieranie innowacji” plan inwestycyjny dla Europy obejmuje inwestycje strategiczne w kluczowych obszarach, takich jak infrastruktura, badania naukowe i innowacje, a także w finansowanie ryzyka w odniesieniu do małych przedsiębiorstw. Europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne¹⁵ również obejmują inwestycje w infrastrukturę, badania naukowe i innowacje. Odporne sieci i infrastruktury transportowe, telekomunikacyjne i energetyczne są finansowane w ramach instrumentu „Łącząc Europę”. Badania naukowe i innowacje stanowiące podstawę realizacji praktycznie wszystkich celów zrównoważonego rozwoju są finansowane w ramach programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji („Horyzont 2020”). Z europejskiej tablicy wyników innowacji z 2016 r. wynika, że pod względem wydajności UE wyprzedza nadal wiele innych państw, a obecne wyzwanie polega na utrzymaniu tej pozycji.

Jeżeli chodzi o cel zrównoważonego rozwoju nr 11 „Zadbanie o to, by miasta i osady ludzkie sprzyjały włączeniu społecznemu, były bezpieczne, odporne i zrównoważone ” miasta UE, ze Sztokholmem, Wiedniem, Londynem, Frankfurtem i Hamburgiem na czele, zajmują pięć spośród pierwszych ośmiu miejsc na liście najbardziej zrównoważonych miast¹⁶. Program rozwoju miast w Unii Europejskiej jest wynikiem wspólnych starań Komisji, państw członkowskich i miast europejskich na rzecz wzmocnienia miejskiego wymiaru polityki europejskiej i polityk krajowych. Zgodnie z nowym programem Narodów Zjednoczonych na rzecz rozwoju miast UE wzmacnia odporność obszarów miejskich poprzez zapobieganie klęskom żywiołowym i zagrożeniom związanym z klimatem. Porozumienie UE między burmistrzami w sprawie klimatu i energii jest formą oddolnego działania na szczeblu lokalnym i regionalnym służącego rozwiązaniu w sposób zintegrowany kwestii łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej oraz kwestii dostępu do bezpiecznej, zrównoważonej i przystępnej cenowo energii.

W przypadku celu zrównoważonego rozwoju nr 16 „Wspieranie pokojowych i integracyjnych społeczeństw na rzecz rozwoju zrównoważonego, zapewnienie wszystkim dostępu do wymiaru

---

¹⁴ Dane Eurostatu.

¹⁵ Europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne: trzy fundusze polityki spójności (tj. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS) i Europejski Fundusz Społeczny (EFS)), Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki (EFMR).

¹⁶Arcadis, Ranking Miast Zrównoważonych 2016 (2016 r.).

sprawiedliwości oraz tworzenie na każdym poziomie instytucji, które będą skuteczne, odpowiedzialne i będą sprzyjały włączeniu społecznemu” wdrożone zostały polityki i przepisy UE wraz z wieloma podstawowymi zasadami opierającymi się na Traktacie o Unii Europejskiej i Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, które wykraczają poza ambicje określone w celu zrównoważonego rozwoju nr 16.

W ramach celu zrównoważonego rozwoju nr 17 „Wzmocnienie środków służących wdrażaniu i ożywienie globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju” Komisja, w ścisłej współpracy z państwami członkowskimi, będzie prowadziła prace mające na celu realizację programu działań poprzez wdrażanie sprzyjających polityk, mobilizację odpowiednich środków finansowych na rzecz wdrażania ze wszystkich źródeł, w tym z sektora prywatnego, budowanie zdolności, naukę, technologię i innowacje, handel, zapewnienie spójności polityki oraz tworzenie partnerstw w celu poprawy realizacji. Strategia „handel z korzyścią dla wszystkich”¹⁷ przyjęta w następstwie programu działań ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030 zobowiązuje UE do prowadzenia odpowiedzialnej polityki handlowej i inwestycyjnej jako instrumentu realizacji celu zrównoważonego rozwoju przyczyniającego się do zwiększenia zatrudnienia, trwałego wzrostu gospodarczego i inwestycji w Europie i poza nią.

Ponadto szereg instrumentów finansowych UE uzupełnia polityki i działania europejskie oraz przyczynia się w sposób horyzontalny do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju. Na przykład polityka spójności – prowadzona za pośrednictwem europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych – jest główną polityką inwestycyjną UE mającą na celu osiągnięcie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej przez wyrównywanie poziomów rozwoju różnych regionów. Wkład w ramach polityki spójności w realizację strategii „Europa 2020” oraz w zaspokojenie różnych potrzeb w zakresie rozwoju we wszystkich regionach UE wynosi 350 mld EUR na okres 2014–2020. Także program ramowy UE w zakresie badań naukowych i innowacji – „Horyzont 2020” – ma charakter przekrojowy i w jego ramach finansowane są projekty stanowiące podstawę wielu celów zrównoważonego rozwoju. UE zapewnia na wiele sposobów synergie między instrumentami finansowymi i politykami.

2.2. Wkład 10 priorytetów Komisji w realizację programu działań

Program polityczny obecnej Komisji koncentruje się na zatrudnieniu, wzroście gospodarczym, sprawiedliwości i zmianach demokratycznych; został opracowany w następstwie konsultacji z Parlamentem Europejskim i zainspirowany „Strategicznym programem Unii w okresie zmian” opracowanym przez Radę Europejską. Dziesięć priorytetów programu dotyczy kluczowych wyzwań, przed jakimi stoi Europa. Wiele celów zrównoważonego rozwoju ma silne powiązania z tymi wyzwaniami i z celami Komisji w ramach dziesięciu priorytetów.

W poniższej sekcji wyszczególniono najistotniejsze synergie między celami zrównoważonego rozwoju a dziesięcioma priorytetami. Wykorzystanie synergii między celami zrównoważonego rozwoju a najważniejszymi priorytetami Komisji zapewni wysoką odpowiedzialność polityczną i unikanie realizacji celów zrównoważonego rozwoju w politycznej próżni.

---

¹⁷ COM(2015) 497 final.

Ponadto sekcja 2.3 poświęcona jest najistotniejszym zobowiązaniom w zakresie działań zewnętrznych UE, obejmującym priorytet 6 dotyczący handlu i priorytet 9 dotyczący silniejszego podmiotu działającego na arenie światowej.

Większość prac prowadzonych w ramach „Priorytetu 1: Pobudzenie zatrudnienia, wzrostu i inwestycji” jest bezpośrednim odzwierciedleniem różnych celów zrównoważonego rozwoju i dotyczy najważniejszych wyzwań w zakresie zrównoważonego rozwoju, przed którymi stoi Europa.

Od czasu światowego kryzysu gospodarczego i finansowego UE odczuwa skutki wysokiej stopy bezrobocia, luki inwestycyjnej i braku konkurencyjności. Problemem jest wciąż ubóstwo i nierówności. Jeżeli wzrost gospodarczy pozostanie na dotychczasowym poziomie, europejski model społeczny nie będzie w przyszłości zrównoważony. W starzejącym się społeczeństwie, w którym obecny średni stosunek osób czynnych zawodowo do osób nieaktywnych zawodowo w UE wynosi 2:1¹⁸, zobowiązania emerytalne w wielu państwach członkowskich znacząco wzrosną¹⁹, przy czym wskaźnik bezrobocia młodzieży pozostaje wysoki.

Dlatego też od początku kadencji obecnej Komisji jej najważniejszym priorytetem jest wzrost zatrudnienia, wzrost gospodarczy i inwestycje. Należy kontynuować osiągnięcia Europy dotyczące pomyślnego rozwoju społeczno-gospodarczego w ciągu ostatnich 60 lat przez tworzenie trwałych miejsc pracy, aby zapewnić możliwości przyszłym pokoleniom i poprawić wyniki społeczne w zakresie ograniczenia ubóstwa i nierówności. Zapewni to Europie długoterminową konkurencyjność w światowej gospodarce, przy jednoczesnym zachowaniu europejskiego modelu życia.

W warunkach konkurencyjnej gospodarki światowej, w których UE nie powinna konkurować niskimi płacami, inwestowanie w **kształcenie i szkolenie** wysokiej jakości (**cel zrównoważonego rozwoju nr 4**) oraz w osoby młode ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu. Odpowiedzialność w dużej mierze leży po stronie państw członkowskich, ale aby zapewnić im wsparcie, należy w pełni zmobilizować wszystkie instrumenty dostępne na poziomie UE, takie jak Erasmus+ i polityka spójności. Dobrobyt i model życia w Europie opierają się na jej największej wartości, jaką są ludzie. W latach 2010–2014 inwestycje w kształcenie i szkolenie zmniejszyły się o 2,5 % w całej UE²⁰. Kluczowe znaczenie mają inteligentne inwestycje poprawiające jakość umiejętności i wzmacniające efektywność systemów kształcenia i szkolenia. Komisja zajmie się kwestiami modernizacji szkolnictwa i jakości przygotowania zawodowego oraz lepszego śledzenia osiągnięć absolwentów w przyszłym roku. Wzmocniona zostanie gwarancja dla młodzieży jako narzędzie służące inwestowaniu w osoby młode, w ich umiejętności i stawianie pierwszych kroków w karierze.

Celem **planu inwestycyjnego dla Europy**²¹ (np. **cel zrównoważonego rozwoju nr 8, 9, 12, 13**) jest uruchomienie 500 mld EUR w ramach dodatkowych inwestycji w gospodarkę realną

---

¹⁸ Dane Eurostatu.

¹⁹ Sprawozdanie z 2015 r. na temat starzenia się społeczeństwa: przewidywania gospodarcze i budżetowe dla państw członkowskich UE-28 (na lata 2013–2060).

²⁰ Monitor Kształcenia i Szkolenia z 2016 r.

²¹ COM(2014) 903 final.

za pośrednictwem Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) do 2020 r. Inwestycje w szereg sektorów strategicznych, takich jak edukacja, opieka zdrowotna, gospodarka wodna, transport i inne infrastruktury, przemysł i rolnictwo, oraz promowanie przyszłościowych inicjatyw, takich jak energia odnawialna, gospodarka o obiegu zamkniętym i łagodzenie zmiany klimatu, stanowią ważny element sukcesu pierwszego etapu EFIS. W odniesieniu do drugiego etapu – EFIS 2.0²² – Komisja zaproponowała cel ilościowy (40 %) w odniesieniu do ukierunkowanych projektów dotyczących zmiany klimatu. W ramach działań o szerokim zasięgu prowadzonych na najwyższym poziomie będą promowane propozycje przyszłościowe, nie tylko do celów związanych z klimatem, ale aby zapewnić również wykorzystanie szerzej zakrojonych projektów związanych z trwałym wzrostem gospodarczym. Ponadto nowa propozycja ułatwi łączenie z innymi dużymi źródłami finansowania, takimi jak europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, aby wspierać trwały wzrost gospodarczy w wielu sektorach w UE.

Jeżeli chodzi o **gospodarkę o obiegu zamkniętym** (*cele zrównoważonego rozwoju nr 6, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15*), proponuje się plan transformacji obejmujący znaczącą liczbę nowych miejsc pracy i potencjał wzrostu gospodarczego, a także stymulujący zrównoważone wzorce konsumpcji i produkcji. Koncentrowanie się na zasobooszczędności i minimalizowaniu odpadów w kontekście szybkiego wyczerpywania się zasobów światowych daje UE przewagę konkurencyjną i zachęca do innowacji. Sprzyja tworzeniu lokalnych miejsc pracy dla osób o różnych poziomach umiejętności i stwarza możliwości dla integracji społecznej. Przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym wiąże się z szansą dla Europy na modernizację gospodarki, tak aby była ona lepiej przygotowana na przyszłe wyzwania, bardziej ekologiczna i konkurencyjna. Gospodarka o obiegu zamkniętym przyczynia się również do obniżenia poziomu emisji dwutlenku węgla i do oszczędności energii, a także do zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza, gleby i wody. Realizacja planu działania na rzecz gospodarki o obiegu zamkniętym na 2015 r. stanowi w dalszym ciągu priorytet dla Komisji, co zostało potwierdzone w jej programie prac na 2017 r.

Ramy monitorowania gospodarki o obiegu zamkniętym w Europie będą gotowe w 2017 r. W celu zwiększenia inwestycji w gospodarkę o obiegu zamkniętym zostanie utworzona platforma służąca wsparciu finansowania takiej gospodarki. Kolejną nową inicjatywą w 2017 r. będzie kompleksowa strategia dotycząca tworzyw sztucznych mająca na celu poprawę rentowności, jakości oraz stopnia recyklingu i ponownego wykorzystania tworzyw sztucznych, a także służąca ograniczeniu przedostawania się tworzyw sztucznych (lub ich mikrocząstek) do środowiska. Pomoże to przemysłowi europejskiemu w opracowaniu nowoczesnych tworzyw sztucznych, które będą w mniejszym stopniu zależne od paliw kopalnych i będą oparte na rozwiązaniach umożliwiających ograniczenie globalnego **zanieczyszczenia środowiska morskiego** (*cel zrównoważonego rozwoju nr 14*). Aby promować bezpieczne ponowne wykorzystanie oczyszczonych ścieków, zostaną określone minimalne wymagania dotyczące wody odzyskiwanej (*cel zrównoważonego rozwoju nr 6*). Działania na rzecz zrównoważonych systemów żywnościowych oraz na rzecz zapobiegania **marnotrawieniu żywności** (*cel zrównoważonego rozwoju nr 12*) będą podejmowane za pośrednictwem platformy UE dotyczącej strat żywności i odpadów spożywczych w celu wsparcia realizacji celu ONZ dotyczącego zmniejszenia o połowę ilości odpadów spożywczych na mieszkańca do 2030 r. Planowane jest ukierunkowane działanie mające

---

²² COM(2016) 581 final.

ułatwić przekazywanie żywności w formie darowizn i bezpieczne wykorzystywanie żywności nieprzeznaczonej do spożycia przez ludzi w produkcji pasz dla zwierząt, a także skuteczniejsze oznakowanie daty produkcji na produktach spożywczych.

Wdrożenie **unijnego dorobku prawnego w zakresie ochrony środowiska (cel zrównoważonego rozwoju nr 6, 14, 15)** nadal ma decydujące znaczenie dla zrównoważonego rozwoju w perspektywie długoterminowej i stanowi nieodłączny element szeroko pojętych wyzwań gospodarczych i społecznych. Jak podkreślono w ogólnym unijnym programie działań w zakresie środowiska, ochrona i poprawa bazy zasobów naturalnych jest również istotna dla naszych sektorów gospodarczych, aby mogły one świadczyć swoje usługi, np. w zakresie rolnictwa, rybołówstwa lub energii. Komisja usprawni śledzenie postępów w realizacji celów środowiskowych za pośrednictwem przeglądu tej realizacji oraz podejmie inicjatywy w celu uproszczenia sprawozdawczości dotyczącej środowiska, ułatwienia dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz wsparcia przestrzegania przepisów w zakresie ochrony środowiska w państwach członkowskich (**cel zrównoważonego rozwoju nr 17**).

Rolnictwo (cel zrównoważonego rozwoju nr 2) odgrywa zasadniczą rolę w programie działań i w zapewnieniu zrównoważonej przyszłości, ponieważ jest nieodłącznie związane z takimi kwestiami, jak zatrudnienie, żywność, powietrze, zmiana klimatu, woda, gleba i różnorodność biologiczna (**cele zrównoważonego rozwoju nr 8, 12, 6, 13 i 15**). Komisja będzie zatem kontynuować prace i szeroko zakrojone konsultacje dotyczące uproszczenia i modernizacji wspólnej polityki rolnej, aby zmaksymalizować jej wkład w realizację dziesięciu priorytetów Komisji oraz celów zrównoważonego rozwoju.

W wyniku prac nad „Priorytetem 3: Stabilna unia energetyczna oparta na przyszłościowej polityce w dziedzinie klimatu” UE przyjęła jasne ramy do 2030 r. i aktywnie dąży do realizacji dwóch istotnych celów zrównoważonego rozwoju.

UE jest największym na świecie importerem energii²³ narażonym na szoki podażowe. Dlatego tak ważne jest bezpieczeństwo energetyczne, integracja rynkowa, efektywność energetyczna i korzystanie z własnych zasobów energetycznych, w szczególności z odnawialnych źródeł energii, aby można było ograniczyć zależność od zewnętrznych dostawców, dekarbonizując gospodarkę i stymulując nowe sektory działalności gospodarczej. Europa musi teraz dokonać właściwych wyborów, ponieważ przejście na gospodarkę niskoemisyjną będzie utrudnione przez koszty gospodarcze, społeczne i środowiskowe związane z rozdrobnieniem rynków energii. Celem **unii energetycznej** jest zapewnienie przystępnych cenowo, bezpiecznych i zrównoważonych dostaw energii dla przedsiębiorstw i gospodarstw domowych (**cel zrównoważonego rozwoju nr 7**). Unia energetyczna promuje współpracę i integrację energetyczną, aby osiągnąć te cele. Odnawialne źródła energii, a w szczególności efektywność energetyczna, to kluczowe elementy tej strategii UE, ponieważ odgrywają coraz ważniejszą rolę w przeciwdziałaniu zmianie klimatu, równocześnie zwiększając bezpieczeństwo energetyczne i wzmacniając wiodącą pozycję UE w przemyśle i technologii.

Porozumienie klimatyczne z Paryża z 2015 r. jest ważnym przełomem w światowej walce ze **zmianą klimatu (cel zrównoważonego rozwoju nr 13)**; stanowi sukces w kontekście całego świata i potwierdzenie rozwoju UE w kierunku niskoemisyjnej gospodarki odpornej na

---

²³ Dane Eurostatu i Międzynarodowej Agencji Energetycznej.

zmianę klimatu. UE postawiła sobie ambitny cel ograniczenia emisji gazów cieplarnianych pochodzących ze wszystkich sektorów gospodarki o co najmniej 40 % do 2030 r. Ustalona wartość docelowa opiera się na globalnych prognozach zgodnych ze średniookresowym celem porozumienia klimatycznego z Paryża. UE będzie nadal dawała przykład i prowadziła działania dotyczące polityk regulacyjnych w celu ograniczenia emisji, lepszego przystosowania się do zmiany klimatu i zarządzania ryzykiem związanym z klęskami żywiołowymi, a także działania dotyczące czynników sprzyjających przyspieszeniu inwestycji publicznych i prywatnych w innowacje i modernizację we wszystkich kluczowych sektorach. Strategia na rzecz mobilności niskoemisyjnej sprzyja osiągnięciu konkurencyjnego i zasobooszczędnego systemu transportu. W przypadku lotnictwa i żeglugi UE odgrywała główną rolę w globalnych porozumieniach zawartych w tym roku w celu ograniczenia emisji. Prowadzone są negocjacje w sprawie wniosków legislacyjnych dotyczących szybszego przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, obejmujących wszystkie sektory gospodarki w UE²⁴.

W ramach „Priorytetu 4: Pogłębiony i bardziej sprawiedliwy rynek wewnętrzny oparty na wzmocnionej bazie przemysłowej”, w szczególności w odniesieniu do unii rynków kapitałowych, realizowane jest nowe i perspektywiczne podejście powiązane z kilkoma celami zrównoważonego rozwoju, mające zapewnić zrównoważone finansowanie.

Zrównoważone finansowanie (cel zrównoważonego rozwoju nr 8, 9, 13, 14 i 15) ma duże znaczenie dla G20, zaś w Europie ministerstwa finansów, organy regulacyjne i przedstawiciele przemysłu aktywnie szukają rozwiązań. W świetle celów zrównoważonego rozwoju, porozumienia paryskiego i przejścia na niskoemisyjną, odporną na zmianę klimatu, zasobooszczędną gospodarkę o obiegu w większym stopniu zamkniętym UE pragnie, aby obecny system finansowy był lepiej dostosowany do jej polityki na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego i inwestycji. W tym kontekście **unia rynków kapitałowych** przewiduje konkretne inicjatywy, np. na rzecz zielonych obligacji, promowania długoterminowych inwestycji lub aspektów ostrożnościowych powiązanych z regulacją działalności banków. Ponadto istnieje system zapewniający inwestorom większą przejrzystość w zakresie ujawniania informacji niefinansowych i dotyczących różnicowania, w tym dotyczących spraw środowiskowych, aspektów społecznych i pracowniczych, poszanowania praw człowieka, zwalczania korupcji, przekupstwa i innych kwestii. Określenie spójnej strategii UE na rzecz zrównoważonego finansowania pomoże wskazać, określić priorytety i ustalić kolejność sposobów, w jakie reforma polityki finansowej UE może umożliwić i zwiększyć przepływ kapitału (publicznego i prywatnego) na rzecz zrównoważonych inwestycji.

W pierwszej kolejności Komisja powoła grupę ekspertów wysokiego szczebla, aby udzielili oni wskazówek dotyczących opracowania nadrzędnej i kompleksowej strategii UE na rzecz zrównoważonego finansowania, uwzględniając w szczególności wyzwania stawiane systemowi finansowemu w związku z zagrożeniami klimatycznymi i środowiskowymi oraz konieczność wykorzystania rynków finansowych w reakcji na te wyzwania. Grupa ekspertów określi również sposób rozszerzenia stosownych zaleceń na inne wymiary zrównoważonego rozwoju. Powinno to umożliwić UE utrzymanie międzynarodowego przywództwa w zakresie rozwoju zrównoważonych rynków. Komisja będzie kontynuować prace w ramach śródkresowego przeglądu unii rynków kapitałowych w 2017 r.

---

²⁴ COM(2015) 337, COM(2016) 482 oraz COM(2016) 479.

W ramach „Priorytetu 5: Pogłębiona i bardziej sprawiedliwa unia gospodarcza i walutowa”, w szczególności europejski filar praw socjalnych i działania dotyczące społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw pomagają w sprostaniu wyzwaniom związanym z pracą w XXI wieku zgodnie z celami zrównoważonego rozwoju.

W kontekście dynamicznych zmian gospodarczych, społecznych, demograficznych, technologicznych i zmian na rynku pracy kwestia trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, zatrudnienia i godnej pracy (*cel zrównoważonego rozwoju nr 8*) jest dla Europy bardziej aktualna niż kiedykolwiek wcześniej. W świetle skutków kryzysu celem **europejskiego filaru praw socjalnych** jest umieszczenie sprawiedliwości społecznej w centrum polityki UE. Zbiór kluczowych zasad postępowania w odniesieniu do polityki zatrudnienia i polityki społecznej przyczyni się do lepszego uwzględnienia nowych tendencji gospodarczych, społecznych i demograficznych. Zdrowie jest jednym z elementów odgrywających ważną rolę we wzmacnianiu kapitału ludzkiego pod względem produktywności i uczestnictwa w rynku pracy. Jako środek wzmacniania pozytywnej konwergencji społecznej i rynku pracy, w szczególności w strefie euro, filar przyczyni się do realizacji *celu zrównoważonego rozwoju nr 1, 3 i 10*.

Ponadto działania UE w zakresie **społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i odpowiedzialnych praktyk biznesowych** zachęcają sektor prywatny do zaangażowania się w realizację celów społecznych i środowiskowych, wspierając tym samym sprawiedliwy i trwały wzrost gospodarczy oraz ochronę praw socjalnych (*cel zrównoważonego rozwoju nr 8*). W globalnym łańcuchu dostaw polityka UE przyczynia się do stosowania bardziej zrównoważonych praktyk dotyczących gospodarki leśnej, lepszych warunków pracy i warunków środowiskowych w zakresie recyklingu materiałów włókienniczych i statków, zwalczania nielegalnych połowów i handlu minerałami z krajów ogarniętych konfliktami i gatunkami zagrożonymi. Komisja zintensyfikuje prace nad odpowiedzialnymi praktykami biznesowymi, koncentrując się na konkretnych działaniach służących sprostaniu obecnym i przyszłym wyzwaniom społecznym, środowiskowym i wyzwaniom związanym z zarządzaniem, opierając się na głównych zasadach i kierunkach polityki określonych w opracowanej przez Komisję strategii UE na rzecz społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw z 2011 r.

„Priorytet 7: Obszar sprawiedliwości i praw podstawowych, którego podstawą jest wzajemne zaufanie” obejmuje nieustanne wysiłki polityczne związane z celami zrównoważonego rozwoju dotyczącymi sprawiedliwości i równouprawnienia płci.

Skuteczne **systemy wymiaru sprawiedliwości** odgrywają zasadniczą rolę w utrzymaniu rządów prawa i podstawowych wartości Unii (*cel zrównoważonego rozwoju nr 16*). Stanowią one również warunek wstępny dla stworzenia bardziej przyjaznego środowiska dla inwestycji i przedsiębiorstw. UE zachęca państwa członkowskie do poprawy efektywności ich krajowych systemów wymiaru sprawiedliwości w kontekście europejskiego semestru – rocznego cyklu UE dotyczącego koordynacji polityki gospodarczej.

Równouprawnienie płci (cel zrównoważonego rozwoju nr 5) stanowi jedną z podstawowych wartości Unii Europejskiej, sięgającą 1957 r., gdy w traktacie rzymskim zapisano zasadę równego wynagrodzenia za pracę o równej wartości. Obecnie aktywna polityka jest w dalszym ciągu konieczna, aby lepiej wykorzystać talent kobiet i zwiększyć ich udział w rynku pracy, ich niezależność ekonomiczną, płace i emerytury oraz równość na stanowiskach kierowniczych, aby zintensyfikować walkę z przemocą na tle płciowym i

zwiększyć równouprawnienie płci w działaniach zewnętrznych. W ostatnich latach poczyniono postępy, np. w postaci najwyższego wskaźnika zatrudnienia, jaki kiedykolwiek odnotowano w odniesieniu do kobiet (65,3 % w drugim kwartale 2016 r. z poziomu 62,8 % w 2008 r.)²⁵, chociaż wciąż istnieją różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn pod względem zatrudnienia. W latach 2003–2016 odsetek kobiet w zarządach największych przedsiębiorstw notowanych na giełdzie w UE wzrósł z 8,5 % do 23 %²⁶. Wyzwania dotyczące różnic w wysokości płac i emerytur są nadal duże: nie obserwuje się oznak zmniejszania zróżnicowania płac i emerytur z perspektywy płci. Nawet jeżeli kobiety czerpią korzyści z edukacji, w 2014 r. ich wynagrodzenie za godzinę pracy nadal wynosiło o 16,7 % mniej niż wynagrodzenie mężczyzn, a ich emerytura jest niższa o 40 % od średniej emerytury mężczyzn²⁷. W ramach „strategicznego zaangażowania na rzecz równouprawnienia płci w okresie 2016–2019” Komisja zobowiązuje się do prowadzenia dalszych prac na rzecz równouprawnienia płci w obszarach priorytetowych, a w 2017 r. przedstawi inicjatywę na rzecz promowania lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym w odniesieniu do mężczyzn i kobiet.

W kontekście kryzysu uchodźczego prace nad „Priorytetem 8: W kierunku nowej polityki w dziedzinie migracji” służą wsparciu postępów związanych z realizacją szeregu celów zrównoważonego rozwoju.

Świat stoi w obliczu największego napływu uchodźców od czasu zakończenia II Wojny Światowej, przy czym ponad 65 mln ludzi na całym świecie zostało przymusowo wysiedlonych²⁸. W tym kontekście niezbędna jest nowa kompleksowa polityka migracyjna promująca legalne kanały i zapobiegająca nielegalnym przepływom migracyjnym, umożliwiającą tym samym ratowanie życia, ochronę godności człowieka oraz wsparcie wzrostu gospodarczego i ograniczenie nierówności (np. **cel zrównoważonego rozwoju nr 1 i 10**). Odpowiedzialność za zarządzanie migracjami ponoszą nie tylko państwa członkowskie UE, ale również państwa trzecie tranzytu i pochodzenia. Europejski program w zakresie migracji²⁹ i związane z nim działania następcze, w tym nowe ramy partnerstwa z państwami trzecimi³⁰, zapewniają takie kompleksowe podejście oparte na poszanowaniu praw podstawowych, zaufaniu, solidarności i wzajemnej odpowiedzialności.

2.3. Unia Europejska jako światowy partner zaangażowany w promowanie programu działań

Wizja przyświecająca programowi działań jest w pełni zgodna z celami **działań zewnętrznych UE**, w tym z osiągnięciem zrównoważonego rozwoju³¹. W ramach globalnej strategii na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej³² określono

---

²⁵ Dane Eurostatu.

²⁶ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/gender-decision-making/database/business-finance/supervisory-board-board-directors/index_en.htm

²⁷ Dane Eurostatu.

²⁸ Agencja ONZ ds. Uchodźców (UNHCR) „Tendencje światowe: przymusowe przesiedlenia w 2015 r.” (2015 r.).

²⁹ COM(2015) 240.

³⁰ COM(2016) 385.

³¹ Zob. art. 21 ust. 2 lit. d) Traktatu o Unii Europejskiej.

³² Globalna strategia na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej „Wspólne wizje i działania: silniejsza Europa”, czerwiec 2016 r.

kierunek strategiczny dotyczący działań zewnętrznych UE oraz określono wyraźne powiązania z programem działań. Uwydatnia to znaczenie kompleksowego podejścia w ramach działań zewnętrznych UE oraz potrzebę istnienia zintegrowanego podejścia UE w celu zwiększenia jej wpływu w zakresie reagowania na konflikty siłowe i kryzysy i zapobiegania im, a także poprawy spójności między UE a państwami członkowskimi. Cele zrównoważonego rozwoju będą wyznaczać w sposób przekrojowy kierunek wszystkich prac służących dalszej realizacji globalnej strategii³³. W strategii tej podkreślono, że istnieje bezpośredni związek między naszym bezpieczeństwem a dobrobytem w otaczających nas regionach, w tym w krajach objętych polityką rozszerzenia UE i krajach objętych europejską polityką sąsiedztwa. Jako odzwierciedlenie celów zrównoważonego rozwoju, promowanie odporności państw i społeczeństw na wszystkich szczeblach jest sposobem na promowanie stabilności i zrównoważonego rozwoju w skali światowej przy jednoczesnym wzmocnieniu bezpieczeństwa i dobrobytu Europy.

W ramach **polityki rozszerzenia UE** wysiłki będą nadal koncentrowane na kwestii praworządności obejmującej bezpieczeństwo, prawa podstawowe, instytucje demokratyczne i reformę administracji publicznej, jak również na kwestiach rozwoju gospodarczego i konkurencyjności. Te fundamentalne zasady dotyczące spełnienia kryteriów członkostwa przyjętych w Kopenhadze i Madrycie są w pełni zgodne z podstawowymi zasadami programu działań.

W ramach zmienionej **europejskiej polityki sąsiedztwa** (2015 r.) wprowadzono zróżnicowane partnerstwa z krajami objętymi europejską polityką sąsiedztwa, przy czym kluczowym celem tej polityki jest stabilizacja. Polityka ta zapewnia UE narzędzia niezbędne, aby nawiązać dialog z krajami partnerskimi w sprawach dotyczących bezpieczeństwa, zwiększenia odporności, dobrego zarządzania, demokracji i praw człowieka, rozwoju gospodarczego, łączności, energii, migracji i mobilności, a także – jako taka – zapewnia wsparcie na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Działania UE odgrywają szczególną rolę we wspieraniu **zapobiegania występowaniu kryzysów** na całym świecie, **zarządzania nimi i rozwiązywania ich** w oparciu o misje w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony, znaczący wkład finansowy w Instrument na rzecz Pokoju w Afryce oraz przedstawiony niedawno wniosek dotyczący wsparcia dla budowania zdolności w zakresie bezpieczeństwa i rozwoju w nowych ramach strategicznych w celu wspierania reformy sektora bezpieczeństwa³⁴. UE będzie promować szerszą koncepcję bezpieczeństwa, obejmującą odpowiedzialne instytucje sprzyjające włączeniu społecznemu na wszystkich szczeblach.

UE opowiada się za **opartym na prawach podejściem** do współpracy na rzecz rozwoju, którego wdrożenie jest kluczowe dla realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Podejście to obejmuje wszystkie prawa człowieka i promuje włączenie i uczestnictwo, niedyskryminację, równość i sprawiedliwość, przejrzystość i odpowiedzialność. Równouprawnienie płci stanowi podstawę wartości UE i jest uwzględnione w jej ramach prawnych i politycznych. UE będzie promować prawa kobiet, równouprawnienie płci i wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt jako priorytet we wszystkich dziedzinach działań zewnętrznych.

---

³³ Konkluzje Rady dotyczące działań następczych w związku z globalną strategią UE na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (ust. 5), z dnia 17 października 2016 r.

³⁴ JOIN(2016) 31 final.

Polityka rozwoju UE odgrywa główną rolę w realizacji programu działań. UE i państwa członkowskie, jako największe na świecie podmioty mające znaczenie dla rozwoju, mają znaczący wpływ na osiąganie celów zrównoważonego rozwoju na całym świecie. Dlatego też Komisja wraz z niniejszym komunikatem przedstawia wniosek dotyczący **nowego europejskiego konsensusu w sprawie rozwoju**³⁵, który odzwierciedla całościowe podejście w ramach programu działań. Wniosek dotyczący nowego konsensusu służy osiągnięciu nadrzędnego celu, którym jest wyeliminowanie ubóstwa dzięki systematycznemu uwzględnianiu wymiaru społecznego, gospodarczego i środowiskowego oraz wzmocnieniu powiązań między rozwojem i bezpieczeństwem oraz kwestami humanitarnymi i migracyjnymi.

Wniosek dotyczący nowego europejskiego konsensusu oznacza również zmianę paradygmatu w zakresie środków służących wdrażaniu. Wykracza poza tradycyjne koncentrowanie się na międzynarodowej pomocy rozwojowej służącej uruchomieniu znacznie większych funduszy wymaganych do finansowania celów zrównoważonego rozwoju, łącząc pomoc z zasobami krajowymi i wykorzystując inwestycje prywatne. W ramach wniosku podkreślono również rolę dobrej polityki krajowej i międzynarodowej obejmującej spójność polityczną. Niedawno zaproponowany **Europejski Plan Inwestycji Zewnętrznych**³⁶ opierający się na pozytywnych doświadczeniach planu inwestycyjnego dla Europy jest dobrym przykładem tego nowego podejścia do środków służących wdrażaniu.

W ramach wniosku dotyczącego nowego europejskiego konsensusu w sprawie rozwoju Komisja zaproponowała nowy sposób współpracy z krajami partnerskimi i z państwami członkowskimi – począwszy od wspólnego programowania po wspólne działanie – aby zapewnić większą spójność, komplementarność i efektywność. Niewątpliwie konieczne jest również promowanie bardziej zróżnicowanych **partnerstw** zgodnych ze ścieżkami rozwoju i potrzebami naszych partnerów, przy nieustannym koncentrowaniu się na najuboższych i najbardziej podatnych na zagrożenia krajach, uznając również znaczenie bardziej zaawansowanych krajów rozwijających się w realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Komunikat w sprawie przyszłych stosunków z grupą państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku dotyczący ram obowiązujących **po wygaśnięciu umowy z Kotonu**³⁷, przyjęty wraz z niniejszym komunikatem, jest kluczowym przykładem dopasowanego podejścia partnerskiego.

Pomoc humanitarna UE odgrywa ważną rolę w udzielaniu pomocy ratującej życie i przyczynia się do ograniczenia podatności na zagrożenia i do ochrony godności ludzkiej. Koncentracja skrajnego i trwałego ubóstwa w niestabilnych państwach jest często spowodowana powtarzającymi się cyklami klęsk żywiołowych i wyniszczających konfliktów, których skutkiem jest coraz poważniejsza sytuacja humanitarna w coraz większym stopniu zagrażająca korzyściom wynikającym z rozwoju i negatywnie wpływająca na stabilność całych regionów i społeczeństw. UE przoduje w budowaniu odporności najbardziej zagrożonych społeczności. Wskazuje sposoby osiągnięcia skuteczniejszego współdziałania, łącząc działania humanitarne, długoterminową współpracę na rzecz rozwoju i stałe zaangażowanie polityczne, przyczyniając się tym samym do walki z ubóstwem.

---

³⁵ COM(2016) 740.

³⁶ COM(2016) 581 final.

³⁷ JOIN(2016) 52.

Polityka handlowa UE, określona w komunikacie w sprawie handlu z korzyścią dla wszystkich, jest wyrazem pełnego poparcia dla zrównoważonego rozwoju na świecie, w szczególności przez nacisk kładziony na powiązania między handlem a rozwojem. Umowy handlowe, takie jak umowy o partnerstwie gospodarczym, oraz systemy handlu, takie jak „wszystko oprócz broni” (EBA) i usprawniony ogólny system preferencji (GSP+), zapewniają silne wsparcie na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez łączenie handlu z rozwojem i dobrym zarządzaniem.

Wpływ UE poza jej granicami nie ogranicza się do jej programu działań zewnętrznych. Wiele polityk UE o wymiarze krajowym przyczynia się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju w skali światowej. W związku z tym **osiągnięcie spójności wszystkich polityk UE** ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju. Spójność polityki w zakresie rozwoju stanowi zasadniczy element odpowiedzi UE na wyzwania związane ze zrównoważonym rozwojem, ujęty w Traktatach. Konkretnie inicjatywy, takie jak połączenia międzysystemowe w Afryce i z Europą w regionie Morza Śródziemnego, a także trwające działania UE na rzecz zrównoważonych globalnych łańcuchów dostaw, na przykład w sektorze drewna i sektorze odzieżowym, wykazują wartość dodaną wynikającą z zastosowania spójnego podejścia.

3. W JAKI SPOSÓB UE BĘDZIE KONTYNUOWAĆ REALIZACJĘ PROGRAMU DZIAŁAŃ

3.1. Ład administracyjno-regulacyjny

Zrównoważony rozwój wymaga całościowego i międzysektorowego podejścia politycznego, które zapewnia wspólne podjęcie wyzwań gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Zatem zrównoważony rozwój jest kwestią zarządzania i wymaga właściwych instrumentów do zapewnienia spójności politycznej w obszarach tematycznych i między działaniami zewnętrznymi UE i jej innymi politykami.

Nowa struktura obecnej Komisji z wiceprzewodniczącymi i podejściem opartym na projektach stanowi ważny instrument ułatwiający ten sposób pracy. Zespoły projektowe łączące różne aspekty polityki sektorowej mają na celu zapewnienie, aby wysiłki związane z jednym obszarem polityki wzmacniały inicjatywy w innych obszarach, tworząc bardziej skoordynowany i wzajemnie się wspierający program działań. Ponadto funkcja pierwszego wiceprzewodniczącego obejmuje odpowiedzialność przekrojową za zrównoważony rozwój. Aby zapewnić spójność polityczną, pierwszy wiceprzewodniczący będzie pełnił rolę koordynatora dalszych prac Komisji w zakresie aktywnej realizacji programu działań.

Stosowanie **instrumentów Komisji służących lepszemu stanowieniu prawa** jest kolejnym sposobem na zapewnienie dalszego włączenia zrównoważonego rozwoju w polityki europejskie. W ramach wszystkich ocen skutków Komisja musi oceniać wpływ na środowisko, skutki społeczne i gospodarcze, tak aby należycie uwzględnić i wziąć pod uwagę kwestię zrównoważonego rozwoju. W ramach oceny *ex post* muszą być również prowadzone analizy wszystkich trzech wymiarów w oparciu o silnie zintegrowane podejście. Wzmocnione wytyczne dotyczące oceny skutków i udoskonalone procedury potwierdzające to zintegrowane podejście stanowiły kluczowy element pakietu lepszego stanowienia prawa przyjętego w 2015 r. Zaangażowanie zainteresowanych stron i konsultacje społeczne stanowią drugi element Zestawu instrumentów służących lepszemu stanowieniu prawa ukierunkowanego na spełnienie wymogu integracji, który jest priorytetem programu działań.

W ramach **uropejskiego semestru**, podobnie jak w przypadku ram zarządzania gospodarką UE, silny nacisk kładziony jest na zatrudnienie i wyniki społeczne, promując tym samym bardziej zrównoważony model społeczno-gospodarczy w Unii Europejskiej.

3.2. Finansowanie

Budżet UE – stanowiący około 1 % dochodu narodowego brutto UE – jest budżetem inwestycyjnym uzupełniającym budżety krajowe i szereg instrumentów polityki UE i instrumentów regulacyjnych w celu sprostania wyzwaniom na poziomie europejskim i międzynarodowym. Komisja w dużej mierze włączyła już wymiary: gospodarczy, społeczny i środowiskowy, stanowiące trzon celów zrównoważonego rozwoju, do budżetu UE i programów wydatków. Ramy wykonania programów wydatków UE na okres 2014–2020 zawierają już odpowiednie elementy służące sprawozdawczości w zakresie tych trzech wymiarów.

Celem **inicjatywy budżetu UE ukierunkowanego na wyniki (BFOR)**³⁸ jest również zapewnienie, aby każde euro wydane z pieniędzy europejskich podatków przyczyniało się w jak największym stopniu do poprawy naszej przyszłości. Odejście od pomiarów wydatków na rzecz pomiarów wyników – od zapewnienia głównie zgodności z przepisami na rzecz ukierunkowania również na maksymalne wyniki – zapewnia przydzielanie środków w wystarczająco elastyczny sposób, aby zaspokoić nagle potrzeby i skoncentrować się na priorytetach.

Plan inwestycyjny dla Europy nawiązuje głównie do celów zrównoważonego rozwoju i promuje spójność z budżetem UE. Różne polityki, np. **europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne**, i instrumenty, takie jak **instrument „Łącząc Europę”**, funkcjonują równolegle z finansowaniem przez **Europejski Bank Inwestycyjny** w celu promowania celów zrównoważonego rozwoju, takich jak efektywność energetyczna i ekologiczny transport, dzięki zastosowaniu innowacyjnych instrumentów finansowych, które pomagają osiągnąć niezbędną skalę wymaganych inwestycji. Podjęto również zobowiązanie polityczne dotyczące przeznaczenia co najmniej 20 % budżetu UE na działania w dziedzinie klimatu. Oczekuje się ponadto, że co najmniej 60 % budżetu programu **„Horyzont 2020”** zostanie przeznaczone na zrównoważony rozwój, a 35 % na działania w dziedzinie klimatu. W ramach globalnego partnerstwa na rzecz realizacji celów zrównoważonego rozwoju (**cel zrównoważonego rozwoju nr 17**) UE zobowiązuje się wspólnie do przeznaczenia 0,7 % DNB na **oficjalną pomoc rozwojową (ODA)** w okresie odpowiadającym ramom czasowym programu działań. Przeznaczy również łącznie 0,15 % DNB na oficjalną pomoc rozwojową dla krajów najsłabiej rozwiniętych w najbliższym czasie, zwiększając ją do 0,20 % przed upływem okresu realizacji programu działań.

W kontekście perspektywy wieloletnich ram finansowych po 2020 r. Komisja zbada, w jaki sposób budżet UE i przyszłe programy finansowe mogą nadal jak najlepiej przyczyniać się do realizowania programu działań oraz wspierać państwa członkowskie w ich staraniach.

3.3. Pomiar postępu na poziomie krajowym, regionalnym ONZ, UE i globalnym

Systematyczne i przejrzyste śledzenie postępów ma kluczowe znaczenie. W programie działań przewidziano działania następcze i przeglądowe na poziomie krajowym, regionalnym

³⁸ http://ec.europa.eu/budget/budget4results/initiative/index_en.cfm

i globalnym. UE we współpracy z państwami członkowskimi jest zobowiązana odgrywać aktywną rolę na każdym poziomie, aby zmaksymalizować postępy w realizacji celów zrównoważonego rozwoju, zagwarantować rozliczalność przed obywatelami oraz zapewnić, aby nikt nie został pominięty.

Program działań obejmuje 17 celów i 169 celów podstawowych, w odniesieniu do których w marcu 2016 r. Komisja Statystyczna uzgodniła ramy obejmujące 230 wskaźników jako praktyczny punkt wyjścia na potrzeby globalnego monitorowania. W programie działań przewidziano również monitorowanie na poziomie regionów ONZ. Jeżeli chodzi o monitorowanie w Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych (EKG ONZ), opracowywany jest plan działania na rzecz ukierunkowania prac krajów EKG ONZ w zakresie prowadzenia statystyk dotyczących celów zrównoważonego rozwoju. Organizacja Narodów Zjednoczonych zwróciła się do państw członkowskich na szczeblu krajowym o wdrożenie systemów pomiaru postępów i systemów sprawozdawczości.

Wkład Komisji będzie polegał na monitorowaniu, sprawozdawczości i dokonywaniu przeglądu postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju w ramach UE. Obejmuje to regularne składanie sprawozdań dotyczących wkładu UE w realizację programu działań w kontekście Forum Politycznego ONZ Wysokiego Szczebla ds. Zrównoważonego Rozwoju.

Pierwszy przegląd postępów dokonanych przez UE i państwa członkowskie w odniesieniu do celów zrównoważonego rozwoju znajduje się w publikacji Eurostatu wydanej równocześnie z niniejszym komunikatem³⁹. Od 2017 r. Komisja będzie bardziej szczegółowo i regularnie monitorowała cele zrównoważonego rozwoju w kontekście UE, opracowując w tym celu ramy odniesienia określające odpowiednie wskaźniki i opierając się na szerokim zakresie bieżącego monitorowania i oceny w Komisji, agencjach, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych i państwach członkowskich.

3.4. Wspólna odpowiedzialność za wdrażanie i nagradzanie doskonałości

Cele zrównoważonego rozwoju stanowią program współdziałania na wszystkich szczeblach władz publicznych i społeczeństwa obywatelskiego, przyjęty przez wszystkie państwa członkowskie ONZ. Ich realizację należy kontynuować w ramach partnerstwa ze wszystkimi podmiotami.

Niniejszy komunikat przedstawia ogólne ramy realizacji programu działań przez UE i państwa członkowskie. Zgodnie z zasadą pomocniczości UE będzie działała jedynie na obszarach niepodlegających jej wyłącznej kompetencji, jeżeli określone cele można lepiej osiągnąć na szczeblu Unii niż za pośrednictwem działań państw członkowskich. Niezbędna jest zatem ścisła współpraca z państwami członkowskimi, a państwa członkowskie, które obecnie są w trakcie ustanawiania swoich ram krajowych dotyczących osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju i sprawozdawczości wobec obywateli i ONZ, będą musiały na własną rękę rozwiązać wiele kwestii wpływających na zrównoważony rozwój.

---

³⁹ Dane Eurostatu, „Zrównoważony rozwój w Unii Europejskiej – statystyczne spojrzenie z punktu widzenia celów zrównoważonego rozwoju ONZ” (2016 r.).

Miasta i władze lokalne odgrywają szczególną rolę w realizacji programu działań, a zwłaszcza w realizacji specjalnego celu (*celu zrównoważonego rozwoju nr 11*), a także innych celów związanych z obszarami miejskimi w ramach tego programu. Wyzwania gospodarcze, środowiskowe i społeczne są szczególnie widoczne w przypadku miast. Ponad 70 % obywateli Unii żyje na obszarach miejskich, a około 85 % unijnego PKB wytwarzane jest w miastach⁴⁰. Te obszary miejskie są siłą napędową gospodarki europejskiej i działają jak katalizatory innowacyjnych zrównoważonych rozwiązań, promując przekształcenie społeczeństwa w niskoemisyjny i zrównoważony podmiot. Należą one jednak również do obszarów, na których problemy, takie jak bezrobocie, segregacja, ubóstwo i zanieczyszczenie, są najpoważniejsze.

Program rozwoju miast w UE przyjęty w 2016 r. będzie zatem nadal realizowany w sposób całościowy przy udziale władz lokalnych, obejmując wszystkie aspekty zrównoważonego rozwoju, przyczyniając się również do realizacji globalnego „nowego programu rozwoju miast”⁴¹. Komisja odegra główną rolę w realizacji programu rozwoju miast w UE, biorąc pod uwagę różnorodność miast oraz ich zobowiązania i interakcje w odniesieniu do większego terytorium, zapewniając wiedzę fachową, realizując działania i ułatwiając wielopoziomowy proces zarządzania.

Zrównoważony rozwój nie zostanie osiągnięty dzięki samym tylko politykom sektora publicznego. Jest to wspólny program działań obywateli, społeczeństwa obywatelskiego, organizacji i przedsiębiorstw. Coraz więcej przedsiębiorstw stosuje się do celów zrównoważonego rozwoju i wdraża zasady społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, zarówno w swoim własnym interesie, jak i w interesie europejskiej gospodarki i społeczeństwa. Europejskie przedsiębiorstwa mogą zapewnić innowacyjne rozwiązania dotyczące przyszłych wyzwań oraz mogą stanowić siłę napędową zmian w UE i poza jej granicami. Konieczne jest, aby ogół społeczeństwa przyjął zrównoważony rozwój jako zasadę przewodnią codziennych wyborów dokonywanych przez obywateli, przedsiębiorstwa i podmioty społeczeństwa obywatelskiego.

Aby stworzyć dynamiczną przestrzeń skupiającą różne zainteresowane strony ze sfery publicznej i prywatnej, Komisja uruchomi wielostronną platformę odgrywającą pewną rolę w działaniach następczych i wymianie najlepszych praktyk dotyczących realizacji celów zrównoważonego rozwoju w poszczególnych sektorach, na szczeblu państw członkowskich i UE. Platforma ta może funkcjonować jako centrum wzajemnego uczenia się, w ramach którego zainteresowane strony mogą brać udział w debatach na temat działań dotyczących zrównoważonego rozwoju oraz mogą informować innych o realizowanych z powodzeniem inicjatywach. Co roku wręczana będzie europejska nagroda za zrównoważony rozwój, aby wyrazić uznanie dla inicjatyw sprzyjających przeobrażeniom i przyczyniających się do realizacji globalnego programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030.

---

⁴⁰ Dane Eurostatu.

⁴¹ Przyjęty w październiku 2016 r. w Quito podczas trzeciej Konferencji ONZ na temat osiedli ludzkich, A/CONF.226/4.

4. PODSUMOWANIE

UE, jako podmiot oparty na wartościach podstawowych i sprawiedliwości, przyjmuje z zadowoleniem program działań ONZ, uznając go za wyjątkową szansę na zapewnienie lepszej przyszłości. Globalna wizja celów zrównoważonego rozwoju obejmująca podejmowanie działań na rzecz ludzi, planety i dobrobytu jest w pełni zgodna z europejskim programem: zrównoważony rozwój jest europejską marką. Mając świadomość ograniczeń planety, niedoboru zasobów, rosnących nierówności i znaczenia trwałego wzrostu gospodarczego dla ochrony naszych systemów opieki społecznej, pragniemy wprowadzić europejską i światową gospodarkę na nową ścieżkę, aby zapewnić ludziom lepsze życie, gwarantując wszystkim, a w szczególności młodszemu pokoleniu, sprawiedliwy udział.

Aby zabezpieczyć przyszłość, już dziś należy dokonać właściwych wyborów politycznych. Identyfikacja polityk i wspólnotowego dorobku prawnego wyraźnie wykazała, że działaniem europejskim objęto wszystkie siedemnaście celów zrównoważonego rozwoju. Ponadto wiele celów zrównoważonego rozwoju stanowi najwyższy priorytet polityczny Komisji Junckera. Cele zrównoważonego rozwoju można skutecznie osiągnąć na szczeblu UE i państw członkowskich, jeżeli w ramach nowych polityk od początku uwzględni się zrównoważony rozwój i spójność polityczną oraz jeżeli realizacja obowiązujących polityk w terenie będzie się odbywała w ramach partnerstwa ze wszystkimi zainteresowanymi stronami oraz na wszystkich szczeblach.

Komisja zamierza dołożyć wszelkich starań, aby zrealizować program ONZ za pośrednictwem następujących kluczowych działań i elementów zarządzania:

- Komisja włączy cele zrównoważonego rozwoju w zakres polityk i inicjatyw UE, przyjmując zrównoważony rozwój za kluczową zasadę przewodnią wszystkich swoich polityk. W ramach obowiązujących i nowych polityk należy uwzględnić trzy filary zrównoważonego rozwoju, tj. kwestie społeczne, środowiskowe i gospodarcze. W tym celu Komisja zagwarantuje, aby w ramach polityk zapewniano zrównoważony rozwój za pomocą instrumentów służących lepszemu stanowiению prawa;
- od 2017 r. Komisja będzie regularnie składać sprawozdania z postępów UE w zakresie realizacji programu działań;
- aby promować zrównoważony rozwój na arenie światowej, UE będzie nadal współpracować z partnerami zewnętrznymi, wykorzystując wszystkie narzędzia dostępne w ramach jej polityk zewnętrznych, szczególnie narzędzia wspierające starania krajów rozwijających się;
- Komisja zobowiązuje się do kontynuowania realizacji programu działań przy współpracy z Radą i Parlamentem Europejskim, jako współprawodawcami i władzą budżetową UE, oraz z innymi instytucjami europejskimi, organizacjami międzynarodowymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, obywatelami i innymi zainteresowanymi stronami;
- Komisja uruchomi wielostronną platformę odgrywającą pewną rolę w działaniach następczych i wymianie najlepszych praktyk dotyczących realizacji celów zrównoważonego rozwoju w poszczególnych sektorach, na szczeblu państw członkowskich i UE;

- Komisja przeprowadzi dogłębną analizę dalszego rozwoju długoterminowej wizji w perspektywie po 2020 roku.

Zgodnie ze zobowiązaniami poczynionymi w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych zachęca się państwa członkowskie do utrzymania odpowiedzialności oraz do pracy nad krajowymi ramami dotyczącymi realizacji celów zrównoważonego rozwoju za pomocą terminowego wdrażania powiązanych polityk europejskich i przeglądu dokonanych postępów.

Tabela: Cele zrównoważonego rozwoju w ramach programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030⁴²

Cele zrównoważonego rozwoju w ramach programu działań na rzecz zrównoważonego rozwoju do roku 2030

- Cel 1. Wyeliminowanie ubóstwa we wszystkich jego przejawach na całym świecie
- Cel 2. Wyeliminowanie głodu, zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego i lepszego wyżywienia oraz promowanie zrównoważonego rolnictwa
- Cel 3. Umożliwienie wszystkim życia w zdrowiu i propagowanie dobrostanu wszystkich ludzi w każdym wieku
- Cel 4. Zapewnienie równego dostępu do edukacji integracyjnej o wysokiej jakości i wspieranie możliwości uczenia się przez całe życie dla wszystkich ludzi
- Cel 5. Zapewnienie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt
- Cel 6. Zapewnienie dostępności wody i systemów sanitarnych dla wszystkich oraz zapewnienie zrównoważonej gospodarki wodno-sanitarnej
- Cel 7. Zapewnienie przystępnych cenowo, niezawodnych, zrównoważonych i nowoczesnych dostaw energii dla wszystkich
- Cel 8. Propagowanie trwałego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego, pełnego i produktywnego zatrudnienia oraz godnej pracy dla wszystkich
- Cel 9. Budowanie odporności infrastruktury, promowanie sprzyjającego włączeniu społecznemu i zrównoważonego procesu uprzemysłowienia oraz wspieranie innowacji
- Cel 10. Zmniejszenie nierówności w obrębie państw i między nimi
- Cel 11. Zadbanie o to, by miasta i osady ludzkie sprzyjały włączeniu społecznemu, były bezpieczne, odporne i zrównoważone
- Cel 12. Propagowanie zrównoważonych wzorców konsumpcji i produkcji
- Cel 13. Pilne podjęcie działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i jej skutków*
- Cel 14. Zachowanie i zrównoważone wykorzystywanie oceanów, mórz i zasobów morskich z myślą o zrównoważonym rozwoju
- Cel 15. Ochrona, odnowa i promowanie zrównoważonego wykorzystania ekosystemów lądowych, zrównoważona gospodarka leśna, zwalczanie pustynnienia oraz zatrzymanie i odwrócenie procesu degradacji gruntów i utraty różnorodności biologicznej
- Cel 16. Wspieranie pokojowych i integracyjnych społeczeństw na rzecz rozwoju zrównoważonego, zapewnienie wszystkim dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz tworzenie na każdym poziomie instytucji, które będą skuteczne, odpowiedzialne i będą sprzyjały włączeniu społecznemu
- Cel 17. Wzmocnienie środków wykonawczych i ożywienie globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju

* Uznając, że Ramowa konwencja ONZ w sprawie zmian klimatu jest najważniejszym międzynarodowym, międzyrządowym forum negocjacji dotyczących globalnej reakcji na zmianę klimatu.

⁴² Rezolucja ONZ A/RES/70/1.